

део живота провео у Грчкој проучавајући хеленску књижевност на модерном језику. У свом значајном чланку из 1870. године (*Erophile. Vulgärgriechische Tragödie von Georg Chortatzes aus Creta. Ein Beitrag zur Geschichte der neugriechischen und der italienischen Literatur.* Leipzig) Бурзијан указује на велике подударности између Хортацисове *Ерофили* и трагедије *Орбеке* Банбатисте Ђиралдија Чинција (1504-1573), песника и професора реторике и филозофије из Фераре. У новије време, знања о Хортацисовим италијанским узорима обogaћена су новим и свестранијим увидима (Манусакас, Пекораро, Л. Политис и др.), нарочито кад је реч о хорским одсесима Хортацисове драме, који представљају без сумње највише лирске домете критског театра у целини. Тако други хор, можда најзанимљивији с књижевно-историјског становишта, пева о златном веку и потоњој моралној деградацији људског рода изазваној појавом Охолости. Овај прастари мотив, који се, под утицајем филозофске спекулације, развио у сложену доктрину о сукцесивном обнављању великих космичких циклуса и поновном успостављању свих ствари у потпуно идентичном облику - дакле, о "вечном враћању истога" (*ἀποκατάστασις*) - оживеће још једном у лирским медитацијама Хортацисове *Ерофили*, можда донекле и као израз духовне и политичке климе оптерећене 'епохалном' претњом с Истока и предосећајем историјског краја.

LITERATURE

Alexiou, S.,

1985 'Η κρητική λογοτεχνία και η εποχή της, Athens.

Alexiou, S. - Aposkiti, M.,

1988 'Ερωφίλη, τραγωδία Γεωργίου Χορτάτση. Athens.

1992 Γεωργίου Χορτάτση 'Η ἐλευθερωμένη 'Ιερουσαλήμ (Τὰ 'Ιντερμέδια τῆς 'Ερωφίλης), Athens.

Bancroft-Marcus, R.,

1980 Georgios Chortatzis and his works: a critical review. *Μαντατοφόρος* 16.

Bursian, C.,

1870 *Erophile. Vulgärgriechische Tragödie von Georg Chortatzes aus Creta. Ein Beitrag zur Geschichte der neugriechischen und der italienischen Literatur. Abhandlungen der philologisch-historischen Klasse der Königl. Sächsischen Gesellschaft der Wissenschaften, 5 n. VII.* Leipzig.

Dedousi, Chr.,

1968 'Ο Κατζοῦρμος και η λαϊκή κωμωδία. Συμβολή στην ἐρμηνεία τῆς κρητικῆς κωμωδίας. Ἐπιστημονική Ἐπετηρίς τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Detorakis, Th.,

1986 Δηιώδεις κρητικὲς παραλλαγὲς τῆς 'Ερωφίλης, Κρητικὰ Χρονικὰ 26.

Dinakis, S.,

1912 Λίπηγαί τῆς 'Ερωφίλης, Χριστιανική Κρητη I.

Doulgerakis, E.,

1956 'Ανέκδοτοι δημοτικὰ παραλλαγαί τῆς 'Ερωφίλης και τῆς Βοσκοπούλας. Κρητικὰ Χρονικὰ 10.

Evangelatos, S.,

1970 Γεωργίος Ίωάννη Χορτάτσης (ci. 1545-1610), *Θησαυρίσματα* 7.

Ikonomou, B.,

1963 "Άγνωστο χειρόγραφο τοῦ Γύπαρη, 'Επιθεώρηση Τέχνης 17.

Kriaras, E.,

1940 Γύπαρις, κρητικόν δρᾶμα, Athens.

Leo, F.,

1878 *Senecae Tragoediae*, Vol. I (Animadversiones criticae), Leipzig.

Lesky, A.,

1957/58 *Geschichte der Griechischen Literatur*, Bern.

Manousakas, M. I.,

1959 "Άγνωστη πηγή τῆς 'Ερωφίλης τοῦ Χορτάτση: Ἡ τραγωδία *Il Re Torrismondo* τοῦ Tasso, Κρητικά Χρονικά 13.

1964 Ὁ Μαρκαντωνίος Βιάρος (1542 - μετὰ τὸ 1604) καὶ ὁ χρόνος συγγραφῆς τῶν δραμάτων τοῦ Γεωργίου Χορτάτση, Κρητικά Χρονικά 17.

Pecoraro, V.,

1969 Le fonti dei cori della 'Ερωφίλη, Ἑλληνικά 22.

1986 *Studi di letteratura cretese*, II. Struttura e composizione dell' *Erofile*, Quaderni dell' Istituto di Filologia Greca dell' Università di Palermo, n. 15, Palermo.

Politis, L.,

1964 Γεωργίου Χορτάτση Κατζοῦρμπος κωμωδία, Iraklion.

1964 La poésie pastorale en Crète à la fin du XVIe siècle; rapports et différences avec la poésie pastorale italienne. Actes du IVe Congrès de l'Association Internationale de Littérature Comparée, Fribourg 1964 (The Hague-Paris 1966).

1966 Il teatro a Creta nei suoi rapporti con il teatro italiano del Rinascimento e in particolare con la commedia veneziana. Venezia e l'Oriente fra tardo Medioevo e Rinascimento, Florence.

Puchner, W.,

1983 Ἡ 'Ερωφίλη στὴ δημώδη παράδοση τῆς Κρήτης, Ἀριάδνη.

Sathas, K. N.,

1879 Κρητικὸν Θέατρον. Venice.

Seneca's, Tragedies,

1968⁵ *Seneca's Tragedies* II (transl. F. J. Miller), The Loeb Classical Library.

Vincent, A. L.,

1970 "Ένα χειρόγραφο τῆς 'Ερωφίλης στὴν Ἀγγλία, Κρητικά Χρονικά 22.

1971 A manuscript of Chortatsis' *Erophile* in Birmingham, *The University of Birmingham Historical Journal* 12.

Xanthoudidis, S.,

1939 Ἡ Ἐνετοκρατία ἐν Κρητῇ, Iraklion.

